

СПОРАЗУМ О ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ
ИЗМЕЂУ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И
ВЛАДЕ ИСЛАМСКЕ РЕПУБЛИКЕ ПАКИСТАН

Влада Републике Србије и Влада Исламске Републике Пакистан (у даљем тексту: стране уговорнице);

Будући да су стране уговорнице Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству, отворене за потписивање у Чикагу, 7. децембра 1944. године;

У жељи да закључе Споразум ради успостављања и обављања ваздушног саобраћаја између територија својих држава и даље;

Договориле су се о следећем:

Члан 1.
Дефиниције

Изрази употребљени у овом споразуму имају следећа значења:

- а) „Конвенција” означава Конвенцију о међународном цивилном ваздухопловству, отворену за потписивање у Чикагу 7. децембра 1944. године, а обухвата и сваки Анекс усвојен према члану 90. Конвенције, као и сваку измену Анекса или Конвенције према члановима 90. и 94. Конвенције, ако су те измене ступиле на снагу у државама обе стране уговорнице;
- б) „Споразум” означава овај споразум, Анекс уз Споразум и сваки протокол којим се мења Споразум или Анекс;
- в) „органи надлежни за ваздушни саобраћај” означава, за Републику Србију, министарство надлежно за послове саобраћаја и Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, а за Исламску Републику Пакистан, Генералног директора цивилних ваздухопловних власти, или у оба случаја, свако друго лице или тело, овлашћено да обавља функције које сада обављају наведени надлежни органи;
- г) „одређени авио-превозилац” означава авио-превозиоца који је одређен и овлашћен према одредбама члана 3. овог споразума;
- д) „територија”, у односу на државу, има значење које је одређено у члану 2.

Конвенције;

- ђ) „ваздушни саобраћај“, „међународни ваздушни саобраћај“, „авио-превозилац“ и „заустављање у некомерцијалне сврхе“ имају значења која су одређена у члану 96. Конвенције;
- е) „капацитет“, у односу на ваздухоплов, означава плаћени терет тог ваздухоплова који се превози на линији или делу линије, а у односу на уговорени саобраћај означава капацитет ваздухоплова који се користи у том саобраћају, помножен фреквенцијом обављања саобраћаја тог ваздухоплова у одређеном периоду на линији или делу линије;
- ж) „утврђене линије“ означава линије које су утврђене у Анексу овог споразума;
- з) „уговорени саобраћај“ означава редовни међународни ваздушни саобраћај који се обавља на утврђеним линијама у циљу превоза путника, пртљага, робе и поште, одвојено или у комбинацији;
- и) „тарифа“ означава цене које се плаћају за превоз путника, пртљага и робе и услове према којима се те цене примењују, укључујући цене и услове за агенцијске и друге помоћне услуге, али изузимајући накнаду и услове за превоз поште;
- ј) „накнаде корисника“ означава накнаде које су уведене авио-превозиоцима за коришћење аеродрома, средстава за ваздушну пловидбу, или средстава и услуга за обезбеђивање у ваздухопловству и ваздухопловну безбедност.

Члан 2.

Давање права

1. Свака страна уговорница даје другој страни уговорници права предвиђена овим споразумом ради обављања уговореног саобраћаја на утврђеним линијама.
2. Одређени авио-превозиоци држава страна уговорница током обављања уговореног саобраћаја на утврђеним линијама имају следећа права:
  - а) да лете без слетања преко територије државе друге стране уговорнице;
  - б) да слећу на територију државе друге стране уговорнице у некомерцијалне сврхе; и
  - в) да слећу на територију друге стране уговорнице у местима утврђеним у Анексу овог споразума, ради укрцавања и/или искрцавања путника, робе и поште, одвојено или у комбинацији.
3. Авио-превозиоци државе сваке стране уговорнице који нису одређени у складу са чланом 3. овог споразума такође имају права из става 2. тачка 2а) и 2б) овог члана.

4. Одредбе овог члана не дају право одређеном авио-превозиоцу државе једне или друге стране уговорнице да, на територији државе друге стране уговорнице, укрцава путнике или утовара робу и пошту који се превозе уз надокнаду између места на територији државе те друге стране уговорнице.

5. Ако одређени авио-превозиоци државе једне стране уговорнице нису у могућности да, због војних сукоба, политичких немира или других неуобичајених околности, обављају уговорени саобраћај на утврђеним линијама, друга страна уговорница предузима све што је у њеној моћи да омогући обављање наведеног саобраћаја на одговарајућим привременим рутама, у складу са договором страна уговорница.

6. Авио-превозиоци имају право да под једнаким условима користе ваздушне путеве, аеродроме и остала постројења државе друге стране уговорнице.

Члан 3.

Одређивање авио-превозилаца и издавање дозвола

1. Свака страна уговорница има право да одреди једног или више авио-превозилаца за обављање уговореног саобраћаја на утврђеним линијама и да о томе, писаним путем, обавести другу страну уговорницу.

2. По пријему обавештења из става 1. овог члана, органи надлежни за ваздушни саобраћај државе друге стране уговорнице, у складу са одредбама овог члана, без одлагања издају одређеном авио-превозиоцу одговарајућу дозволу за обављање саобраћаја, под условом да:

а) у случају одређеног авио-превозиоца Републике Србије, власништво знатнијег обима и стварну контролу над тим авио-превозиоцем има Република Србија и/или њени држављани;

б) у случају одређеног авио-превозиоца Исламске Републике Пакистан, власништво знатнијег обима и стварну контролу над тим авио-превозиоцем има Исламска Република Пакистан и/или њени држављани;

в) страна уговорница која одређује авио-превозиоца поступа у складу са одредбама утврђеним у чл. 13. и 14. овог споразума.

3. Органи надлежни за ваздушни саобраћај државе једне стране уговорнице могу, пре издавања дозволе за обављање саобраћаја, да захтевају од одређеног авио-превозиоца државе друге стране уговорнице да докаже да је оспособљен да испуни услове утврђене законима и прописима које ти органи оправдано примењују за обављање међународног ваздушног саобраћаја, у складу са одредбама Конвенције.

4. Авио-превозилац, одређен и овлашћен према одредбама овог члана, може у сваком тренутку да отпочне обављање уговореног саобраћаја, ако су испуњени остали услови

предвиђени овим споразумом.

Члан 4.

Повлачење и обустава дозвола за обављање саобраћаја

1. Свака страна уговорница има право да повуче дозволу за обављање саобраћаја или да обустави коришћење права одређеном авио-превозиоцу државе друге стране уговорнице, утврђених у члану 2. овог споразума, или да пропише услове потребне за коришћење тих права ако:

а) није уверена да:

- у случају одређеног авио-превозиоца Републике Србије, власништво знатнијег обима и стварну контролу над тим авио-превозиоцем има Република Србија и/или њени држављани;

- у случају одређеног авио-превозиоца Исламске Републике Пакистан, власништво знатнијег обима и стварну контролу над тим авио-превозиоцем има Исламска Република Пакистан и/или њени држављани;

- страна уговорница која одређују авио-превозиоца поступа у складу са одредбама утврђеним у чл. 13. и 14. овог споразума;

б) авио-превозилац не испуњава услове прописане законима и прописима које та страна уговорница оправдано примењује за обављање међународног ваздушног саобраћаја, у складу са Конвенцијом;

в) авио-превозилац на неки други начин не обавља саобраћај у складу са условима утврђеним овим споразумом.

2. Уколико непосредно повлачење дозволе за обављање саобраћаја, обустава права или увођење услова наведених у ставу 1. овог члана није неопходно ради спречавања даљег кршења закона и прописа, то право се користи тек после консултација са другом страном уговорницом, у складу са одредбама члана 16. овог споразума.

Члан 5.

Примена закона и прописа

1. Закони и прописи државе једне стране уговорнице којима се уређује улазак, боравак и одлазак са територије њене државе ваздухоплова који обављају међународни ваздушни саобраћај и ваздушни саобраћај и навигација тих ваздухоплова док су на територији њене државе, примењују се и на ваздухоплове одређеног авио-превозиоца државе друге стране уговорнице.

2. Закони и прописи државе једне стране уговорнице који се односе на улазак, боравак и одлазак са територије њене државе путника, пртљага, посада, поште и робе, а

које се односе на формалности у вези са уласком, усељењем, пасошима, царином, валутом и здравственим мерама, примењују се на путнике, посаде, пртљаг, пошту и робу који се превозе ваздухопловом одређеног авио-превозиоца државе друге стране уговорнице, док су на наведеној територији.

Члан 6.

Признавање потврда и дозвола

1. Потврде о пловидбености, потврде о оспособљености и дозволе које је издала или признала као важеће једна страна уговорница, а чија важност није истекла, друга страна уговорница признаје као важеће ради обављања уговореног саобраћаја на утврђеним линијама, под условом да су захтеви према којим су те потврде или дозволе издате или признате једнаки или виши од минималних стандарда који су утврђени, или могу да се утврде према Конвенцији.
2. Свака страна уговорница задржава право да, за летове изнад територије своје државе, одбије да призна као важеће потврде о оспособљености и дозволе које је њеним држављанима издала или признала друга страна уговорница или нека друга држава.

Члан 7.

Ослобађање од плаћања царинских дажбина, накнада и такса

1. Свака страна уговорница, на бази реципроцитета, у највећој могућој мери дозвољеној националним законом, ослобађа одређеног авио-превозиоца друге стране уговорнице од увозних ограничења, царинских накнада, акциза, трошкова инспекцијског надзора и осталих националних дажбина и накнада које нису засноване на трошковима за пружене услуге по доласку, а односе се на ваздухоплов, гориво, мазива, потрошни технички материјал, резервне делове укључујући моторе, редовну опрему ваздухоплова, залихе ваздухоплова и остале материјале, као што су штампане авио-карте, товарни листови, сваки штампани материјал који на себи има ознаку компаније и уобичајени материјал који авио-превозилац дели без надокнаде, а намењен је искључиво за коришћење или се користити у погледу експлоатације или опслуживања ваздухоплова одређеног авио-превозиоца друге стране уговорнице којим се обавља уговорени саобраћај.
2. Од истих дажбина, накнада и такса, изузев накнада за учињене услуге, ослобођени су:
  - а) гориво и мазиво (укључујући хидрауличне течности) намењено за снабдевање ваздухоплова које у уговореном саобраћају користи одређени авио-превозилац државе друге стране уговорнице, чак и када ове залихе треба да се искористе на делу линије изнад територије стране уговорнице на којој су унете на ваздухоплове;
  - б) резервни делови, укључујући моторе и редовна опрема унети на територију једне стране уговорнице, ради одржавања или поправке ваздухоплова које у уговореном саобраћају користи одређени авио-превозилац државе друге стране уговорнице;

в) залихе ваздухоплова унете на ваздухоплове на територији државе једне стране уговорнице, намењене за коришћење на ваздухопловима којима се обавља уговорени саобраћај одређеног авио-превозиоца државе друге стране уговорнице;

г) рекламни материјал, униформе и документа авио-превозиоца који немају тржишну вредност и које одређени авио-превозилац државе једне стране уговорнице користи на територији државе друге стране уговорнице;

Предмети наведени у овом ставу могу да се држе под царинским надзором или контролом.

3. Редовна опрема ваздухоплова, материјал, залихе и резервни делови ваздухоплова задржани на ваздухоплову који користи одређени авио-превозилац државе једне или друге стране уговорнице могу да се искрцају на територију државе друге стране уговорнице само уз сагласност надлежних царинских органа државе те друге стране уговорнице. У том случају, таква опрема и предмети стављају се под царински надзор, до тренутка док не напусте територију те стране уговорнице, или се стављају у неки од царински дозвољених поступака, у складу са царинским прописима.

4. Ослобађања предвиђена овим чланом такође се примењују у ситуацијама када одређени авио-превозилац државе једне или друге стране уговорнице закључи са другим авио-превозиоцем споразуме о позајмљивању или преносу редовне опреме и осталих предмета наведених у ставу 1. овог члана на територију државе друге стране уговорнице, под условом да та друга страна уговорница даје слична ослобађања и тим другим авио-превозиоцима.

Члан 8.

Принципи којима се уређује обављање уговореног саобраћаја

1. Свака страна уговорница дозвољава правичне и једнаке могућности одређеним авио-превозиоцима држава обе стране уговорнице за слободно надметање приликом обављања уговореног саобраћаја.

2. Стране уговорнице договарају капацитет и број фреквенција у саобраћају који обављају одређени авио-превозиоци.

3. Свака страна уговорница дозвољава сваком одређеном авио-превозиоцу да одреди фреквенцију и капацитет у обављању уговореног саобраћаја. Ниједна страна уговорница једнострано не ограничава обим саобраћаја, фреквенције, редовност услуга или тип ваздухоплова које користе одређени авио-превозиоци државе друге стране уговорнице, осим ако се то не захтева из царинских, техничких и оперативних разлога или разлога који се односе на очување животне средине, сходно јединственим условима прописаним чланом 15. Конвенције

4. Ниједна страна уговорница неће захтевати од одређених авио-превозилаца државе друге стране уговорнице да им, ради одобрења, доставе на увид редове летења, осим ако се то не захтева на недискриминирајућим основама ради примене јединствених услова,

предвиђених ставом 3. овог члана, или ако је то посебно одобрено у Анексу овог споразума. Ако страна уговорница захтева доставу података у информативне сврхе, онда она своди на минимум административне захтеве и процедуре којима се оптерећују посредници и авио-превозиоци приликом достављања података.

Члан 9. Тарифе

1. Свака страна уговорница дозвољава одређеном авио-превозиоцу да слободно утврди тарифе у уговореном саобраћају.
2. Свака страна уговорница може да захтева да органи надлежни за ваздушни саобраћај њене државе буду унапред обавештени о тарифама које се наплаћују у уговореном саобраћају или да им се исте поднесу на увид.
3. Без ограничења у погледу примене закона о конкуренцији и заштити потрошача у државама страна уговорница, интервенције страна уговорница се ограничавају на:
  - а) спречавање неоправдано дискриминаторних тарифа или праксе;
  - б) заштиту потрошача од тарифа које су неоправдано високе или неоправдано рестриктивне због злоупотребе доминантног положаја или уговорене праксе између авио-превозилаца; и
  - в) заштиту авио-превозилаца од тарифа које су вештачки ниске због директних или индиректних државних субвенција или подршке.
4. Ниједна страна уговорница неће предузимати једностране мере ради спречавања увођења или продужења тарифе коју су, за обављање уговореног саобраћаја, предложили за наплату или наплаћују одређени авио-превозиоци државе једне или друге стране уговорнице. Уколико једна или друга страна уговорница сматра да било која таква тарифа није у складу са одредбама овог члана, она може захтевати консултације и обавестити другу страну уговорницу о разлозима свог незадовољства четрнаест (14) дана након што јој се тарифа достави на увид. Ове консултације се одржавају најкасније тридесет (30) дана по пријему захтева.

Члан 10. Директан транзит

1. Путници, пртљак и роба у директном транзиту преко територије државе једне стране уговорнице, који не напуштају простор на аеродрому намењен за ту сврху, подлежу само упрошћеној контроли, осим у погледу мера обезбеђивања против аката насиља, као и превоза наркотика и психотропних супстанци.
2. Пртљак и роба у директном транзиту преко територије државе једне стране уговорнице ослобођени су од царинских дажбина, такса и накнада на територији државе те стране уговорнице.

Члан 11.
Накнаде корисника

1. Ниједна страна уговорница не уводи, нити дозвољава да се одређеним авио-превозиоцима државе друге стране уговорнице уведу накнаде корисника које су веће од накнада које се наплаћују авио-превозиоцима њене државе који обављају сличан редован међународни ваздушни саобраћај.

2. Свака страна уговорница подстиче консултације о накнадама корисника између својих органа надлежних за увођење и наплату накнада, или аеродрома, или пружаоца услуга у ваздушној пловидби и авио-превозиоца који користе услуге и објекте органа надлежних за наплату накнаде или пружаоца услуга, посредством представништава авио-превозилаца у случајевима у којима је то могуће. Корисницима услуга се у разумном року доставља предлог са обавештењем за измену накнаде као би били у могућности да изнесу своје ставове пре увођења накнаде. Свака страна уговорница додатно подстиче своје органе надлежне за увођење и наплату накнада или пружаоце услуга и кориснике услуга на размену одговарајућих информација у погледу накнада корисника.

Члан 12.
Комерцијалне активности

1. Одређени авио-превозилац државе једне стране уговорнице има право да, на територији државе друге стране уговорнице, отвори представништво у циљу промоције ваздушног саобраћаја и продаје услуга превоза, као и продаје других помоћних производа и пружања услуга потребних за обављање ваздушног саобраћаја, у складу са законима и прописима државе те друге стране уговорнице.

2. Одређени авио-превозилац државе једне стране уговорнице има право да, у складу са законима и прописима државе друге стране уговорнице којима се регулише улазак, боравак и запошљавање, доведе и омогући рад руководећем, техничком, оперативном и другом специјализованом особљу потребном за обављање уговореног саобраћаја.

3. Одређени авио-превозилац државе једне стране уговорнице има право да продаје услуге превоза на територији државе друге стране уговорнице користећи сопствена превозна документа, у складу са законима и прописима државе те друге стране уговорнице. Продаја се врши непосредно у представништима одређених авио-превозилаца, или преко овлашћених агената.

4. Свака страна уговорница даје одређеном авио-превозиоцу државе друге стране уговорнице право да, на захтев, а по измирењу пореских обавеза авио-превозиоца према прописима државе те стране уговорнице, слободно пренесе вишак прихода који је остварен на територији државе те друге стране уговорнице у вези са обављањем међународног ваздушног саобраћаја.

5. Пренос се врши у складу са законима и прописима државе стране уговорнице са чије територије се обавља пренос средстава и подлеже само уобичајеним накнадама које

банке наплаћују за обављање таквих трансакција.

Члан 13.

Обезбеђивање у ваздухопловству

1. У складу са својим правима и обавезама према међународном праву, стране уговорнице поново потврђују да обавеза једне стране према другој да обезбеђује цивилно ваздухопловство од незаконитих радњи, представља саставни део овог споразума. Без ограничавања њихових права и обавеза према међународном праву, стране уговорнице посебно поступају у складу са одредбама Конвенције о кривичним делима и неким другим актима извршеним у ваздухопловима, потписане у Токију, 14. септембра 1963. године, Конвенције о сузбијању незаконите отмице ваздухоплова, потписане у Хагу, 16. децембра 1970. године, Конвенције о сузбијању незаконитих аката уперених против безбедности цивилног ваздухопловства, потписане у Монтреалу, 23. септембра 1971. године, Протокола о сузбијању незаконитих аката насиља на аеродромима који служе међународном цивилном ваздухопловству, којим се допуњује Конвенција о сузбијању незаконитих аката уперених против безбедности цивилног ваздухопловства, потписаног у Монтреалу, 24. фебруара 1988. године и Конвенције о обележавању пластичних експлозива ради њиховог откривања, отворене за потписивање у Монтреалу 1. марта 1991. године, као и било које друге конвенције и протокола о обезбеђивању у ваздухопловству који су обавезујући за стране уговорнице.

2. Стране уговорнице, на захтев, пружају једна другој сву потребну помоћ ради спречавања незаконитих отмица цивилних ваздухоплова и других незаконитих радњи уперених против безбедности тих ваздухоплова, њихових путника и посаде, аеродрома и уређаја за ваздушну пловидбу и било које друге опасности уперене против обезбеђивања у цивилном ваздухопловству.

3. Стране уговорнице, у међусобним односима, поступају у складу са одредбама о обезбеђивању у ваздухопловству, утврђеним од стране Међународне организације цивилног ваздухопловства у Анексима уз Конвенцију, у мери у којој се те одредбе о обезбеђивању примењују на стране уговорнице и захтевају да корисници ваздухоплова уписаних у регистар њихове државе или корисници ваздухоплова чије је седиште или стално боравиште на територији њихове државе, као и корисници међународних аеродрома на територији њихове државе, поступају у складу с наведеним одредбама о обезбеђивању у ваздухопловству. Свака страна уговорница обавештава другу страну о било којој разлици између националних прописа и пракси од стандарда о обезбеђивању у ваздухопловству утврђених у Анексима уз Конвенцију. Једна или друга страна уговорница може, у свако доба, да захтева хитне консултације са другом страном уговорницом у циљу разматрања тих разлика.

4. Свака страна уговорница се слаже да од корисника ваздухоплова из става 3. овог члана може да захтева да поштују одредбе о обезбеђивању у ваздухопловству наведене у истом ставу које друга страна уговорница захтева за улазак на, одлазак са или за време боравка на територији државе друге стране уговорнице.

5. Свака страна уговорница омогућава да се на територији њене државе ефикасно примењују мере за заштиту ваздухоплова и преглед путника, посада, ручног пртљага, пртљага, робе и залиха ваздухоплова пре и за време укрцавања или утовара. Свака страна уговорница позитивно разматра сваки захтев друге стране уговорнице за примену оправданих посебних мера обезбеђивања због одређене претње.

6. У случају појаве неког инцидента или претње инцидентом незаконите отмице цивилног ваздухоплова или неких других незаконитих аката уперених против безбедности тих ваздухоплова, њихових путника и посаде, аеродрома или уређаја за ваздушну пловидбу, стране уговорнице помажу једна другој на тај начин што олакшавају комуникацију и предузимају друге одговарајуће мере за брзо и безбедно окончање таквог инцидента или претње инцидентом.

7. Органи надлежни за ваздушни саобраћај сваке стране уговорнице, у року од шездесет (60) дана од дана добијања обавештења (или у краћем року који могу да договоре органи надлежни за ваздушни саобраћај), имају право да на територији друге стране уговорнице спроведу процену мера обезбеђивања које примењују или планирају да примене оператери ваздухоплова у погледу летова за територију или са територије прве стране уговорнице. Административне аранжмане за спровођење таквих процена договарају органи надлежни за ваздушни саобраћај и примењују се без одлагања како би се обезбедило брзо спровођење процене.

8. У случају да страна уговорница оправдано сумња да је друга страна уговорница одступила од одредби овог члана, прва страна уговорница може да захтева консултације. Такве консултације почињу у року од тридесет (30) дана од дана пријема захтева од једне или друге стране уговорнице. Немогућност постизања задовољавајућег одговора у року од тридесет (30) дана од дана отпочињања консултација ствара основ за обуставу, повлачење, суспензију или условљавање дозвола авио-превозиоцу или авио-превозиоцима које је одредила друга страна уговорница. Прва страна уговорница може у сваком тренутку предузети привремене мере услед ванредне ситуације, или ради спречавања даљих неусаглашености са одредбама овог члана.

Члан 14.

Ваздухопловна безбедност

1. Свака страна уговорница може, у свако доба, да захтева консултације о стандардима безбедности, у свакој области која се односи на посаде, ваздухопловне објекте, ваздухоплове или њихово коришћење, које је усвојила друга страна уговорница. Консултације се одржавају у року од тридесет (30) дана од дана подношења захтева.

2. Ако, после консултација, једна страна уговорница закључи да друга страна уговорница не одржава и не спроводи ефикасно стандарде безбедности у било којој од области из става 1. овог члана, који су барем једнаки или већи од минималних стандарда утврђених у то време према Конвенцији, прва страна уговорница обавештава другу страну уговорницу о тим закључцима и мерама које сматра потребним за усклађивање са тим минималним стандардима, а друга страна уговорница предузима одговарајуће мере. Ако

друга страна уговорница не предузме одговарајуће мере у року од петнаест (15) дана од дана пријема обавештења, или у дужем року који може да се договори, настаје основ за примену члана 4. овог споразума.

3. У складу са чланом 16. Конвенције, сваки ваздухоплов који користи одређени авио-превозилац државе једне стране уговорнице у саобраћају за територију или са територије државе друге стране уговорнице може, док је на територији државе друге стране уговорнице, да буде подвргнут прегледу од стране овлашћених представника друге стране уговорнице, на ваздухоплову и око ваздухоплова, под условом да то не доводи до неоправданог кашњења у обављању саобраћаја. И поред обавеза наведених у члану 33. Конвенције, циљ овог прегледа је да се провери важност докумената ваздухоплова и докумената посаде, као и да се провери да ли опрема ваздухоплова и стање ваздухоплова одговарају стандардима утврђеним у то време према Конвенцији (у даљем тексту: преглед на платформи).

4. Ако такав преглед на платформи или низ прегледа на платформи дају повод за:

а) озбиљну забринутост да неки ваздухоплов или коришћење неког ваздухоплова није у складу са минималним стандардима утврђеним у то време према Конвенцији; или

б) озбиљну забринутост да постоји недостатак ефикасног одржавања и спровођења стандарда безбедности утврђених у то време према Конвенцији;

страна уговорница чији овлашћени представници врше преглед може да закључи, у складу са одредбама члана 33. Конвенције, да захтеви према којима су потврде или дозволе тог ваздухоплова, или посаде тог ваздухоплова издате или признате, или захтеви према којима се тај ваздухоплов користи нису једнаки или већи од минималних стандарда утврђених према Конвенцији.

5. У случају да приступ у циљу вршења прегледа на платформи ваздухоплова који користи одређени авио-превозилац државе једне стране уговорнице, у складу са ставом 3. овог члана, буде ускраћен од стране представника тог авио-превозиоца, та друга страна уговорница може да закључи да настаје озбиљна забринутост, наведена у ставу 4. овог члана и да донесе закључке наведене у том ставу.

6. Свака страна уговорница задржава право да одмах обустави или измени дозволу за обављање саобраћаја одређеном авио-превозиоцу државе друге стране уговорнице у случају да закључи, било на основу прегледа на платформи, низа прегледа на платформи, ускраћивања приступа ради прегледа на платформи, консултација или на други начин, да је непосредан поступак неопходан за безбедно обављање саобраћаја.

7. Сваки поступак једне стране уговорнице, у складу са ст. 2. или 6. овог члана, обуставља се када престану да постоје разлози за предузимање тих поступка.

Члан 15.

Достављање статистичких података

Органи надлежни за ваздушни саобраћај државе једне стране уговорнице достављају органима надлежним за ваздушни саобраћај државе друге стране уговорнице, на захтев, периодичне и друге статистичке податке који се односе на уговорени саобраћај обављен у договореном периоду.

Члан 16.

Консултације

1. Једна или друга страна уговорница може, у свако доба, да затражи консултације у вези са тумачењем, применом, спровођењем или изменом и допуном овог спразума, или у вези са поступањем у складу са овим спразумом.
2. Консултације које захтева једна од страна уговорница или органи надлежни за ваздушни саобраћај њене државе, започињу у року од шездесет (60) дана од дана пријема писаног захтева, осим ако се друкчије не договори.

Члан 17.

Решавање спорова

1. Ако између страна уговорница дође до спора у погледу тумачења или примене овог спразума, стране уговорнице настоје, пре свега, да спор реше преговорима.
2. Сваки спор који се не реши преговорима може, на захтев једне или друге стране уговорнице, бити поднет медијатору или панелу за решавање спорова. Медијатор или панел могу бити задужени за медијацију, утврђивање суштине спора или давање препоруке, или решење спора.
3. Стране уговорнице унапред договарају опис послова и задатака медијатора или панела, принципе или критеријуме и начин приступа медијатору или панелу. Оне, по потреби, могу размотрити увођење привременог прекида, као и могућност укључивања било које стране на коју спор може директно утицати, имајући при том у виду да процес мора бити једноставан и брз.
4. Медијатор или чланови панела могу бити именовани са списка квалификованих ваздухопловних експерата који води Међународна организација цивилног ваздухопловства. Избор експерта или експерата се обавља у року од петнаест (15) дана од дана пријема захтева за подношење спора медијатору или панелу. Ако стране уговорнице не успеју да се договоре око избор експерта или експерата, избор може обавити председник Савета Међународне организације цивилног ваздухопловства. Сваки експерт који се бира треба да буде адекватно квалификован у области по којој се води спор.
5. Процес медијације треба бити завршен у року од шездесет (60) дана од дана ангажовања медијатора или панела и свака одлука, укључујући и сваку препоруку, треба

бити донета у року од шездесет (60) дана од дана ангажовања експерта или експерата. Стране уговорнице се унапред могу договорити да медијатор или панел, на захтев, могу да им дају привремени прекид, а у том случају се доноси почетна одлука.

6. Стране уговорнице, осим ако се не договоре другачије, блиско сарађују у процесу медијације и поступају у складу са сваком одлуком медијатора или панела. Ако се стране уговорнице унапред договоре да захтевају само утврђивање чињеница, оне исте користе за решавање спора.

7. Трошкови наведених механизма утврђују се на почетку и подједнако су расподељени, уз могућност поновне расподеле на основу коначне одлуке.

8. Наведени механизам не доводи у питање наставак процеса консултација, накнадну арбитражу или престанак важења споразума, у складу са чланом 21. овог споразума

9. Ако стране уговорнице не реше спор консултацијама или медијацијом, спор се, на захтев једне или друге стране уговорнице, подноси на одлучивање Арбитражном суду који се састоји од три арбитра, од којих по једног именује свака страна уговорница, а тако именовани арбитра одређују трећег арбитра. Свака страна уговорница именује једног арбитра у року од шездесет (60) дана од дана када једна или друга страна уговорница прими, дипломатским путем, од друге обавештење којим се захтева арбитража спора, а трећи арбитар се одређује у року од наредних шездесет (60) дана. Ако једна или друга страна уговорница не именује арбитра у наведеном року или ако трећи арбитар не буде одређен у наведеном року, једна или друга страна уговорница може да захтева од председника Савета Међународне организације цивилног ваздухопловства да одреди арбитра или арбитра, у зависности од случаја. Ако је председник Савета Међународне организације цивилног ваздухопловства држављанин државе једне или друге стране уговорнице, од потпредседника Савета Међународне организације цивилног ваздухопловства, који је држављанин треће државе, може се захтевати да изврши потребна именована. У том случају, трећи арбитар је држављанин треће државе и врши дужност председника Арбитражног суда.

а) Арбитражни суд сам утврђује свој поступак.

б) Свака страна уговорница сноси трошкове арбитра којег је именovala, као и свог представљања у арбитражном поступку. Стране уговорнице равномерно сnose трошкове председника Арбитражног суда и све друге трошкове.

10. Стране уговорнице поступају у складу са привременим и коначним одлукама Арбитражног суда у мери у којој су те одлуке у складу са националним законима и прописима.

11. Ако, и док год једна страна уговорница не поступа у складу са одлуком донетом у складу са тачком 6. овог члана, друга страна уговорница може да ограничи, суспендује или повуче права и привилегије које је у складу са овим споразумом дала страни уговорници која не испуњава уговорне обавезе.

Члан 18.
Измене и допуне

1. Ако једна или друга страна уговорница сматра да је потребно да се измени и допуни било која одредба овог споразума, може да захтева одржавање консултација између страна уговорница, у складу са чланом 16. овог споразума.
2. Измене и допуне овог споразума ступају на снагу датумом пријема последње дипломатске ноте, којом се стране уговорнице обавештавају да су испуњени сви услови за ступање на снагу таквих измена и допуна.
3. Све измене и допуне овог Споразума договорене између страна уговорница ступају на снагу када се потврде разменом дипломатских нота.

Члан 19.
Регистрација Споразума

Овај споразум и све измене и допуне овог споразума или Анекса региструје код Међународне организације цивилног ваздухопловства.

Члан 20.
Усаглашеност са мултилатералним споразумима

У случају да ступи на снагу неки мултилатерални споразум који се односи на било које питање обухваћено овим споразумом, а који су прихватиле обе стране уговорнице, стране уговорнице консултују једна другу како би утврдиле да ли овај споразум треба изменити тако да истим буду узете у обзир одредбе мултилатералног споразума.

Члан 21.
Престанак важења споразума

Свака страна уговорница може, у свако доба, да достави другој страни уговорници обавештење о својој намери да откаже овај споразум. Такво обавештење се истовремено доставља и Међународној организацији цивилног ваздухопловства. У том случају, овај споразум престаје да важи, у поноћ у месту пријема обавештења, дванаест (12) месеци од дана када друга страна уговорница прими обавештење, осим ако се обавештење о престанку важења не повуче споразумно, пре истека наведеног рока. Ако друга страна уговорница не потврди пријем, сматраће се да је обавештење примљено четрнаестог (14.) дана од дана пријема обавештења од стране Међународне организације цивилног ваздухопловства.

Члан 22.
Ступање на снагу

Овај споразум ступа на снагу датумом пријема последње дипломатске ноте којом једна страна уговорница обавештава другу страну уговорницу да су испуњени услови који су предвиђени унутрашњим процедурама за ступање Споразума на снагу.

Ступањем на снагу овог споразума престаје да важи Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Владе Исламске Републике Пакистан, потписан у Равалпиндију, 15. априла 1976. године.

У ПОТВРДУ ЧЕГА су доле потписани, прописно овлашћени од својих Влада, потписали овај споразум.

Сачињено у ..... дана ..... 20 . године у два оригинална примерка, сваки на српском, урду и енглеском језику, при чему су сви текстови подједнако аутентични. У случају разлика у тумачењу, меродаван је текст на енглеском језику.

ЗА
ВЛАДУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ЗА
ВЛАДУ ИСЛАМСКЕ РЕПУБЛИКЕ
ПАКИСТАН

Анекс

1. Линије на којима одређени авио-превозилац Републике Србије може да обавља саобраћаја у оба правца:

Места у Републици Србији	Места међуслетања	Места у Исламској Републици Пакистан	Места даље
Било које место	Било које место	Карачи и Лахоре	Било које место

Одређени авио-превозилац Републике Србије може, на сваком лету, да изостави слетање у било ком месту међуслетања или месту даље утврђеном у овом одељку, под условом да уговорени саобраћај отпочиње у месту у Републици Србији.

2. Линије на којима одређени авио-превозилац Исламске Републике Пакистан може да обавља саобраћаја у оба правца:

Места у Исламској Републици Пакистан	Места међуслетања	Места у Републици Србији	Места даље
Било које место	Било које место	Београд и Ниш	Било које место

Одређени авио-превозилац Исламске Републике Пакистан може, на сваком лету, да изостави слетање у било ком месту међуслетања или месту даље утврђеном у овом одељку, под условом да уговорени саобраћај отпочиње у месту у Исламској Републици Пакистан.

Напомене:

3. Одређени авио-превозиоци држава страна уговорница могу да опслужују сва места међуслетања и места даље без коришћења права пете слободе.

4. Одређени авио-превозиоци држава страна уговорница могу да обављају саобраћај за/из сваког места међуслетања и за/из места даље са коришћењем права пете слободе, без икаквих ограничења у било ком типу саобраћаја (путничком, робном, одвојено или у комбинацији), по добијању сагласности од органа надлежних за ваздушни саобраћај држава страна уговорница.

5. Одређени авио-превозиоци држава страна уговорница имају право да, приликом обављања или одржавања уговореног саобраћаја на утврђеним линијама, закључују маркетиншке договоре о сарадњи, као што је договор о „подели кода”, са:

- а) авио-превозиоцем или авио-превозиоцима држава страна уговорница; и
- б) авио-превозиоцем или авио-превозиоцима треће државе, под условом да та држава одобрава или дозвољава одговарајуће аранжмане између авио-превозилаца државе друге стране уговорнице и осталих авио-превозилаца у саобраћају за, од и преко територије те државе.

Органи надлежни за ваздушни саобраћај држава страна уговорница одобравају ове договоре, под условом да сви авио-превозиоци:

- а) поседују потребне дозволе и саобраћајна права;
  - б) испуњавају услове који се обично захтевају таквим договорима; и
  - в) у вези са продајом превозних докумената, јасно назначе купцу на месту продаје, који од авио-превозилаца обавља саобраћај на одређеном делу линије и са којим авио-превозиоцем или авио-превозиоцима купац ступа у уговорни однос.
- б. Капацитет који одређени авио-превозилац нуди у својству авио-превозиоца који учествује у саобраћају који обављају други авио-превозиоци, неће се рачунати у односу на укупан капацитет стране уговорнице која одређује авио-превозиоца који учествује у саобраћају.